

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس
دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی

گروه علوم انسانی

مصوب هیئت مدیره و هیئت مدیران دانشکده حقوق و علوم سیاسی، وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری مهر ۱۳۸۸/۲/۵

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی

گروه: علوم انسانی
رشته: حقوق فناوریهای زیستی
دوره: کارشناسی ارشد
کمیته تخصصی: میان رشته ای
گرایش:
کدرشته:

شورای برنامه ریزی آموزش عالی در هفتصدوشانزدهمین جلسه مورخ ۸۸/۲/۵ بر اساس طرح دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تایید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تاسیس می شوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای گسترش آموزش می باشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۸۸/۲/۵ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.

ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می شود.

رای صادره هفتصد و شانزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی
مورخ ۸۸/۲/۵ درخصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی
که از طرف گروه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
۲) این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجرا است. و پس
از آن نیازمند بازنگری است

رای صادره هفتصد و شانزدهمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی مورخ
۸۸/۲/۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوریهای زیستی
صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

~~محمد مهدی زاهدی~~
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رجبعلی بروئی
دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

«باسمه تعالی»

عنوان:

مشخصات کلی و برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته)

رشته حقوق فناوری های زیستی

(BIOTECHNOLOGY LAW)

دانشکده علوم قضایی

اسفند ۱۳۸۶

سید علی
میرزا
۵۲۰۵

فصل اول: معرفی دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوری زیستی

۱- کلیات:

امروزه توسعه و روند فزاینده تحقیقات درباره رابطه موضوعات فناوری زیستی و بویژه ارتباط مباحث ژنتیک با رفتار و شخصیت فرد، تأثیرات زیادی بر روند مقوله‌های عمومی در سطح بین‌المللی گذاشته است. به کمک آزمایشات ژنتیکی، شرکتهای بیمه یا کارفرمایان عملاً در انجام وظایف خود، به دنبال مردمی می‌گردند که از لحاظ ژنتیکی ناب هستند.

یکی از مباحثی که در خصوص فناوری زیستی، بیش از همه مطرح است، حقوق مالکیت فکری راجع به اختراعات و ابتکارات در این فناوری جدید می‌باشد که آیا اختراعات حاصل از این فناوری قابل ثبت می‌باشد یا نه؟ در این خصوص نگرانی‌های زیادی راجع به ثبت اشکال حیاتی، کپی رایت مواد دارویی حاصل از این فناوری، ثبت روش‌های درمانی که با استفاده از این فناوری بدست آمده و مطالبی از این قبیل مطرح شده که لازم است به آنها توجه جدی مبذول گردد.

عمده مسائل حقوقی، اخلاقی و ایمنی این فناوری عمدتاً به موارد ذیل مربوط می‌شود:

تحقیقات ژنتیکی و حمایت از حریم خصوصی اشخاص و دیگر مسائل حقوقی آن، حمایت از مصرف‌کننده و مسئولیت تولید، مالکیت فکری و صنعتی در زمینه تحقیقات فناوری زیستی، تجارت محصولات فناوری‌های زیستی، اخلاق حرفه‌ای و حقوق زیست پزشکی.

با توجه به نو و جدید بودن این علوم و فقدان بسترهای مناسب حقوقی در جامعه، لزوم آشنا ساختن مردم به نحوه تعامل صحیح با موضوع و رعایت حقوق یکدیگر از طریق تربیت کارشناسان حقوقی مربوطه و تالیف کتب و منابع مورد نیاز ضروری بنظر میرسد.

۲- تاریخچه:

سالهاست که در کنار پیشرفت های نوین در حوزه زیستی و جدای از فواید متعدد برای بشریت، این فناوری مسائل حقوقی ویژه ای را نیز برای بشر به همراه دارد و در اولین و ابتدایی ترین مرحله استعمال و کاربرد آن، باعث بروز مشکلاتی شده است به طوری که اکثر کشورها معتقدند نیاز به تنظیم برخی مقررات جهت تضمین ایمنی این فناوری در زمینه بهداشت، سلامتی انسانها، حفاظت از محیط زیست و حل و فصل مسائل حقوقی اجتناب ناپذیرمی باشد.

باتوجه به پیشرفت های این فناوری در کشور ما نیاز به تدوین برخی قوانین، اصلاح برخی قوانین موجود و پرورش نیروها و قضات متخصص در این مبحث، روز به روز بیشتر احساس می شود.

مسائل حقوقی فناوری های زیستی دیر یا زود، در دادگاه ها، مراکز کارشناسی و دیگر نهاد های زیر نظر قوه قضائیه مطرح شده و یا خواهند شد و این امری صحیح و منطقی است که قوه قضائیه پیشگامانه مبادرت به تربیت نیروهای متخصص و مشاورینی آگاه و دلسوز به مسائل، مؤمن و متعهد تربیت کند و واقعه را قبل از وقوع بنماید.

در واقع پیش بینی و طراحی این رشته در کشور جمهوری اسلامی ایران، با رویکرد های نظری، عملی و آینده نگری صورت گرفته است و، بر پایه علمی که در این رشته به این افراد آموزش داده می شود، هم تدوین برخی قوانین با سهولت و تسلط بهتری صورت می گیرد و هم اجرای آن بهتر انجام می گردد.

به طور خلاصه این دستاوردهای ذیل را برای این رشته می توان برشمرد:

۱- تربیت نیروهای قضایی متخصص و با تجربه که مسلط به مباحث فناوری زیستی هستند

۲- اختصاص دادن برخی دادگاه های ویژه به مباحث حقوقی فناوری زیستی

۳- ترسیم آینده حقوقی فناوری زیستی

۴- فرهنگ سازی مورد نیاز قوه قضائیه

۵- ایجاد ادبیات و منابع مدرن مورد نیاز قضات سراسر کشور.

۳- مشخصات کلی رشته:

۳-۱- شاخه اصلی: حقوق فناوری های نوین

۳-۲- عنوان رشته: حقوق فناوری های زیستی

۴- تعریف:

دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوری زیستی به تبیین قوانین و رویه قضایی داخلی و بین المللی در حوزه مسایل بیوتکنولوژی از طریق آموزش و کارآموزی می پردازد.

۵- هدف:

هدف این دوره تربیت نیروی انسانی حقوقدان تخصصی برای حل مسایل ومعضلات حقوقی می باشد. به تعبیر دیگر، از جمله اهداف این دوره تربیت دانشجویان به منظور ارتقا سطح آمادگی آنان برای اداره امور حقوقی فناوری های زیستی در سطح کشور است.

۶- ضرورت ایجاد رشته:

ضرورت های ایجاد این رشته را می توان در بند های ذیل خلاصه کرد، گرچه به این موارد محدود نمی شود:

- کندی و یا کم توجهی به تحقق چشم انداز ۲۰ ساله.
- استراتژی و سیاست کلی نظام برای پذیرش، انجام تحقیقات و پخش فرآورده های فناوری زیستی.

- ضعف علمی-کاربردی در تنظیم مقررات و قوانین متناسب با امور مربوط به فناوری های زیستی.
- عدم آگاهی از راهبردهای بین المللی و منطقه ای، مقررات و کنوانسیون های بین المللی، خطرات صنعت فناوری زیستی و راهکارهای قانونی مقابله با این خطرات.
- خلاء های قانونی مربوطه در کشور.
- فقدان متخصصان و قضات در خصوص حقوق فناوری زیستی.

۷- توانایی ها و مهارت های خروجی دانش آموختگان:

- در واقع پیش بینی و طراحی این رشته در کشور جمهوری اسلامی ایران، با رویکرد های نظری، عملی و آینده نگری صورت گرفته است و، بر پایه علمی که در این رشته به این افراد آموزش داده می شود، هم تدوین برخی قوانین با سهولت و تسلط بیشتری صورت می گیرد و هم اجرای آن بهتر انجام می گردد.
- به طور خلاصه برخی دستاوردها را برای این رشته می توان برشمرد:
- تسلط نیروهای قضایی متخصص و با تجربه به مباحث فناوری زیستی.
- اختصاص دادن برخی دادگاه های ویژه، به مباحث حقوقی فناوری زیستی.
- ترسیم آینده حقوقی فناوری زیستی.
- فرهنگ سازی مورد نیاز قوه قضائیه.

- ایجاد ادبیات و منابع مدرن مورد نیاز قضات سراسر کشور.

۸- مدت دوره:

دوره کارشناسی ارشد (نا پیوسته) حقوق فناوری های زیستی شامل چهار نیمسال تحصیلی (بدون احتساب گذراندن دروس پیش نیاز و یا جبرانی و احتساب زمان لازم جهت تدوین و دفاع از پایان نامه) است و حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی قابل تمدید است.

۹- شرایط ورود به دوره:

۹-۱- شرایط عمومی:

داوطلبان باید واجد شرایط عمومی گزینش دانشجو مطابق با ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشند.

۹-۲- شرایط اختصاصی:

الف) مدرک تحصیلی کارشناسی: دارا بودن دانشنامه کارشناسی در یکی از رشته های علوم قضایی، حقوق قضایی، حقوق، فقه و حقوق اسلامی، فقه و حقوق، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامیه، معارف اسلامی با گرایش فقه و اصول، معارف اسلامی با گرایش حقوق، الهیات و معارف اسلامی با گرایش فقه و حقوق اسلامی، الهیات و معارف اسلامی با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی و یا داشتن گواهی سطح دو از حوزه علمیه.

ب) شرایط سنی: حداکثر سن داوطلبان هنگام ثبت نام باید ۴۰ سال باشد.

ج) تعهد خدمت: داوطلبان تحصیل در صورت تصویب دانشگاه باید هنگام ثبت نام تعهد خدمت دو برابر مدت تحصیل در قوه قضاییه بپارند.

د) تحصیل در این دوره تمام وقت بوده و پذیرفته شدگان شغل هنگام ثبت نام موظفند موافقت مقام مجاز محل اشتغال خود را ارائه نمایند.

ه) حداقل پنجاه درصد از ظرفیت پذیرش دوره ها از بین شاغلین در قوه قضاییه می باشد.

۱۰- واحد های درسی:

۱۰-۱- واحد های پیش نیاز عمومی: واحد هایی است که در جدول شماره ۱ مشخص شده است و کلیه دانشجویان باید آنها را بگذرانند.

۱۰-۲- واحد های جبرانی: این واحد ها در جدول شماره دو مشخص شده است و دانشجویان مکلفند حداکثر ۲۴ واحد از این دروس را به تناسب وضعیت تحصیلی دانشجویان و به تشخیص گروه آموزشی مربوط بگذرانند.

۱۰-۳- واحدهای اصلی و الزامی (بدون احتساب پایان نامه ۲۲ واحد): این واحدها شامل ۲۲

واحد درسی می باشد که در جدول شماره سه مشخص شده و گذراندن آن در طول دوره تحصیل برای دانشجویان الزامی است. گروه آموزشی مربوطه میتواند در صورت ضرورت برخی دروس را در فهرست عناوین دروس الزامی تغییر دهد. در هر حال تعداد واحدهای درسی نباید بیش از ۲۲ واحد شود.

۱۰-۴- واحدهای اختیاری (۶ واحد): دانشجویان ملزم هستند از بین

دروس مشخص شده در جدول شماره چهار شش واحد را انتخاب و بگذرانند. گروه آموزشی مربوطه میتواند در صورت ضرورت برخی دروس را به فهرست عناوین دروس اختیاری اضافه نماید.

۱۰-۵- پایان نامه (۴ واحد): دانشجویان پس از گذراندن دروس الزامی و دو نیمسال تحصیلی و قبل از پایان دوره تحصیلی مقرر باید نسبت به انتخاب موضوع پایان نامه در چارچوب دروس ارائه شده اقدام نموده و تحت نظریک استاد راهنما و با بهره گیری از نظرات مشورتی دو مشاور که ترجیحا یکی از آنان از میان قضات متخصص در حوزه حقوق فناوری زیستی که دارای حداقل مدرک کارشناسی ارشد و با تایید گروه آموزشی مربوط دارای تجربه و تبحر مفید و موثر در زمینه موضوع انتخاب شده باشد پایان نامه را ارائه و از آن دفاع نمایند.

۱۱- برنامه درسی:

دانشجویان دوره کارشناسی ارشد حقوق فناوری زیستی، در صورت جبرانی، پیش نیاز عمومی و اصلی را گذرانده و دروس اختیاری را همزمان با دروس اصلی یا پس از آن می گذرانند.

در صورت نیاز و به تشخیص گروه مربوط مدت تدریس هر واحد تا ۳۲ ساعت قابل افزایش است.

برای هر درس اصلی یا اختیاری ارائه یک کار تحقیقی با حجم کار حداقل ۳۲ نفر ساعت کار و با استفاده از روش تحقیق علمی الزامی است. ارائه این تحقیق در صورت موافقت استاد و با توجه به حجم درس به صورت گروهی تا سه نفر

امکان پذیرخواهد بود. انتخاب موضوع پژوهش به عنوان پایان نامه بلامانع است.

۱۲- مواد آزمون ورودی:

مواد امتحانی جهت ورود به این رشته و ضرایب آنها به شرح ذیل است:

- ۱- حقوق مدنی ضریب ۳
- ۲- حقوق تجارت ضریب ۲
- ۳- حقوق جزای عمومی ضریب ۱
- ۴- آیین دادرسی مدنی ضریب ۱
- ۵- متون فقه ضریب ۲
- ۶- متون حقوقی ضریب ۲

فصل دوم : جدول عنوان دروس دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق فناوری های

زیستی

الف) جدول دروس پیش نیاز عمومی* دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق فناوری های زیستی

ردیف	عنوان	تعداد واحد	تعداد ساعت	نظری	عملی
۱	معارف اسلامی (۱) **	۲	۳۲	*	-
۲	منطق (۱)	۲	۳۲	*	-
۳	روش تحقیق	۲	۳۲	*	-
۴	زبان عمومی	۳	۴۸	*	-
جمع کل واحدها		۹ واحد			

*کلیه دروس پیش نیاز عمومی بر اساس شرح مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد
 **در ارائه این درس می توان از واحدهای جایگزین استفاده نمود.

ب) جدول دروس جبرانی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق فناوری های زیستی

ردیف	عنوان	تعداد واحد	تعداد ساعت	نظری *	عملی -
۱	مقدمه علم حقوق	2	۳۲	*	-
۲	حقوق مدنی (۱)	۱	۱۶	*	-
۳	حقوق مدنی (۲)	3	۴۸	*	-
4	حقوق مدنی (۴)	2	۳۲	*	-
5	متون حقوقی (۱)	3	۴۸	*	-
6	آیین دادرسی مدنی (۲)	2	۳۲	*	-
7	حقوق جزای عمومی (۱)	2	۳۲	*	-
8	حقوق جزای عمومی (۲)	2	۳۲	*	-
9	حقوق جزای اختصاصی (۱)	2	۳۲	*	-
10	حقوق جزای اختصاصی (۲)	2	۳۲	*	-
11	متون فقه (معاملات)	2	۳۲	*	-
12	متون فقه (نکاح و طلاق)	1	۱۶	*	-
13	حقوق بین الملل عمومی (۱)	2	۳۲	*	-
14	سازمانهای بین المللی	2	۳۲	*	-
15	حقوق بین الملل خصوصی (۲)	2	۳۲	*	-
16	ادله اثبات دعوی	2	۳۲	*	-
17	حقوق ثبت	1	۱۶	*	-
18	پلیس علمی	2	۳۲	*	-
۱۹	پزشکی قانونی	۲	۳۲	*	-
جمع کل واحدها			۲۷ واحد		

ج) جدول دروس الزامی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته حقوق فناوری های زیستی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نظری	عملی
۱	حقوق فناوری های زیستی (۱) (کلیات)	۲	۳۲	*	-
۲	حقوق فناوری های زیستی (۲) (مالکیت فکری)	۲	۳۲	*	-
۳	حقوق فناوری های زیستی (۳) (حریم خصوصی و ژنتیک)	۲	۳۲	*	-
۴	حقوق فناوری های زیستی (۴) قراردادهای فناوری زیستی	۱	۱۶	*	-
۵	تعارض قوانین	۲	۳۲	*	-
۶	متون حقوقی تخصصی (زبان انگلیسی)	۲	۳۲	*	-
۷	مبانی فقهی حقوق فناوری های زیستی	۲	۳۲	*	-
۸	بررسی و تحلیل آراء قضایی فناوری های زیستی	۲	۳۲	*	-
۹	اخلاق زیستی	۱	۱۶	*	-
۱۰	اسناد و سازمان های بین المللی فناوری های زیستی	۱	۱۶	*	-
۱۱	مسئولیت مدنی و فناوری های زیستی	۲	۳۲	*	-
۱۲	حقوق کیفری فناوری های زیستی	۱	۱۶	*	-
۱۳	امنیت و فناوری های زیستی	۱	۱۶	*	-
۱۴	سینار	۱	۱۶	-	*
۱۵	پایان نامه	۴	-	*	-
جمع کل واحدها		۲۶ واحد			

(د) جدول دروس اختیاری رشته حقوق فناوری های زیستی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

ردیف	عنوان	تعداد واحد	تعداد ساعت	نظری	عملی
۱	فلسفه حقوق	۲	۳۲	*	-
۲	حقوق بشر و فناوری های زیستی	۲	۳۲	*	-
۳	داوری بین المللی	۲	۳۲	*	-
۴	حقوق رقابت (ضد تراست)	۲	۳۲	*	-
۵	حقوق روش های نوین زیست پزشکی	۲	۳۲	*	-
۶	حقوق خانواده و فناوری زیستی	۲	۳۲	*	-
جمع کل واحدها		۱۲ واحد			

***دانشجو می تواند از میان واحدهای فوق ۴ واحد ر انتخاب نماید.

فصل سوم) تشریح و سرفصل دروس رشته حقوق فناوری های زیستی دوره
کارشناسی ارشد ناپیوسته

حقوق فناوری های زیستی (۱) (کلیات)

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

هدف: توضیح برخی مفاهیم، دامنه شمول این رشته و موقعیت حقوقی ایران و سایر کشورها در این موضوع.

سرفصل ها:

۱. تاریخچه حقوق فناوری های زیستی
۲. تعریف و هدف حقوق فناوری های زیستی
۳. اهمیت و نقش فناوری زیستی در توسعه کشور
۴. کاربرد های مهم فناوری زیستی
۵. آشنایی با سند ملی فناوری زیستی
۶. تشخیص نقاط ضعف و قوت در زمینه فناوری های زیستی به ویژه در زیر ساخت های قانونی
۷. مبنای حقوق فناوری های زیستی: قلمرو و دامنه این رشته
۸. موقعیت داخلی و بین المللی در این حوزه
۹. اصول و قواعد حاکم

منبع:

Biotechnology: law, business and regulation, Michael J. Malinowski, Sweet & Maxwell.

حقوق فناوری های زیستی (2) مالکیت/اموال فکری

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱)
هدف: شناخت محدودیت های قانونی در مورد حمایت از ژن ها و فناوری های ژنتیکی و امکان دستیابی به ثبت اکتشاف ژن ها یا فناوری های ژنتیکی.

سرفصل ها:

۱. حقوق، مقررات، اصول و شرایط ثبت و حمایت از اختراعات حوزه فناوری زیستی
۲. حمایت از واریته های گیاهی و برخورد آن با حوزه فناوری زیستی
۳. چالش های اخلاقی ثبت اختراعات فناوری زیستی
۴. مالکیت فکری اختراعات فناوری زیستی و نظم عمومی
۵. اسناد قانونی مرتبط با ثبت اختراعات فناوری زیستی

منابع:

- 1- Sunman Sahai, the Importance of Biotechnology for National Growth and Development, (Gene Campaign, New Delhi, 1997); "Industrial Property Protection of Biotechnological Inventions", Report of the International Bureau, WIPO, BIG/C6/IV/2(1988).
- ۲- Rainer Moufang , "Protection for Plant Breeding and Plant Varieties – A Frontier of Patent Law" 22IIC328(No.3,1992).
- 3- Philip W.Grubb, Patents for Chemicals, Pharmaceuticals and Biotechnology, Oxford, 4ed, 200

حقوق فناوری های زیستی (۳) حریم خصوصی و ژنتیک

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

هدف: ارتقاء توانمندی دانشجویان در تجزیه تحلیل حقوق و مقررات حریم خصوصی و ژنتیک نظیر پیشگیری از افشاء حریم و ساختار ژنتیکی، و آثار بالقوه آگاهی شخص از ساختار ژنتیکی خود بر خانواده وی، نتایج حاصل از آزمایشات ژنتیکی، اسناد و متون قانونی در رابطه با حریم خصوصی و اطلاعات شخصی، قوانین شورای پزشکی و سایر قوانین در این زمینه.

سرفصل ها:

۱. تاریخچه و تعاریف
۲. ژنها، کروموزم ها و تمایز ژنتیکی انسانها
۳. مقررات مربوط به محرمانگی و اطلاعات شخصی
۴. حریم خصوصی شخص و جامعه
۵. اصول مربوط به تحقیقات، آزمایشات، نگهداری نمونه ها و داده های ژنتیکی انسان
۶. مقررات ضد تبعیض، ملاحظات اخلاقی
۷. ضمانت اجرایی پیشگیری از سوء استفاده از داده ها، اطلاعات و نمونه های ژنتیکی

منابع:

- 1-The Regulatory Challenge of Biotechnology: Human Genetics, Food, and Patents, somsen, Han Somsen
- 2-The Commercialization of Genetic Research: Ethical, Legal, and Policy Issues: [proceedings of ..., Caulfield, Timothy A, Bryn Williams-Jones
- 3- Genetic Secrets: Protecting Privacy and Confidentiality in the Genetic Era (Paperback), mark A. Rothstein

حقوق فناوری های زیستی (۴) قراردادهای فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۱

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱)

هدف: ارتقاء توانمندی دانشجویان در شرایط کلی و همچنین
فرم استاندارد قراردادهای موضوع فناوری های زیستی .

سرفصل ها :

۱. ویژگی ها و اهمیت قراردادهای فناوری های زیستی
۲. انواع قراردادهای فناوری های زیستی
۳. تفاوت ها و شباهتهای قراردادهای فناوری های زیستی با سایر قراردادها
۴. اصول حاکم بر قراردادهای الف- اصول عام
ب- خاص
۵. طرفین قرارداد
۶. موضوع قرارداد
۷. نوع عقد/معامله
۸. تعهدات طرفین
۹. انتقال و احاله : شرایط و محدودیتهای آن
۱۰. اختیارات
۱۱. حل و فصل اختلافات
۱۲. قانون حاکم
۱۳. قراردادهای لیسانس در حوزه اختراعات فناوری زیستی

منبع:

Conta W.Fikentscher, the Draft International Code of Conduct on the Transfer of Technology, Munich, Verlage Chemie, 1980.

تعارض قوانین

نوع واحد: نظري

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوري زیستی (۱)

هدف: بررسی حقوق فناوري زیستی در پرتو تعارض قوانین کشورها.

سرفصل ها:

۱. قانون قابل اعمال در مورد خلق آثار و فناوري زیستی
۲. قانون قابل اعمال در مورد قراردادهای بهره برداری
۳. تعارض قوانین راجع به نقض حقوق فناوري زیستی

منبع:

James J. Fawcett. And Paul torremans, Intellectual Property & Private International Law, Oxford University Press, 1998

متون حقوقی تخصصی (زبان انگلیسی)

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

هدف: ارتقاء توانمندی دانشجویان در برخی متون و اصطلاحات حقوق فناوری زیستی در زبان انگلیسی.

مبانی فقهی حقوق فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت جنبه های فقهی و آراء و اندیشه های صاحب نظران فقه در حقوق فناوری زیستی.

سرفصل ها :

۱. تاریخچه
۲. طرح مستحدثات فقهی فناوری های زیستی نظیر شبیه سازی، نقشه ژنتیکی، استعمال سلول های بنیادی و ...
۳. ماهیت حق و مال، مالکیت حق و آثار آن در فناوری زیستی
۴. نظرات فقهی موجود در فناوری زیستی

منبع :

- ۱- آیه اله سید روح اله موسوی خمینی (ره)، تحریر الوسیله
- ۲- آیه اله سید ابوالقاسم خویی، مصباح الفقاهه

بررسی و تحلیل آراء قضايي فناوري هاي زيستي

نوع واحد: نظري

تعداد واحد: ۲

پيش نياز: حقوق فناوري هاي زيستي (۱ و ۲ و ۳)

هدف: تمرين عملي و مطالعات موردی (بازخوانی) در خصوص پرونده هاي اساسي و تعيين کننده در يك كارگاه آموزشي.

سرفصل ها :

۱. آشنایی عملی با طرح دعاوی مالکیت فکری در مراجع قضایی
۲. تجزیه و تحلیل آراء داوری و قضایی داخلی و بین المللی

اخلاق زیستی

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۱
پیش نیاز: ندارد

هدف: تعریف اخلاق حرفه ای، تبیین موارد اصطکاک میان اخلاق و فناوری زیستی، تجزیه و تحلیل حمایت از هویت، تمامیت و استقلال انسان.

سرفصل ها :

۱. تعریف اخلاق زیستی و اخلاق حرفه ای و وجوه اشتراک و افتراق آنها
۲. اخلاق حرفه ای و فناوری زیستی
۳. تبیین هویت، تمامیت جسمانی و استقلال انسان
۴. حمایت از هویت، تمامیت جسمانی و استقلال انسان

منابع :

- ۱- جنبه های حقوقی و اخلاقی استفاده از سلول های بنیادی، محمد راسخ، فصلنامه پژوهشکده ابن سینا، ۱۳۸۶
- ۲- مجموعه مقالات سومین همایش ملی بیوتکنولوژی ج.ا.ایران، سلولی - مولکولی، مدیریت، حقوق و اخلاق، دبیرخانه همایش، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۲.

اسناد و سازمان های بین المللی فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۱

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱)

هدف: بررسی معاهدات و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با حقوق فناوری زیستی.

سرفصل ها:

۱. مقدمه
۲. مروری بر کنوانسیون های مصوب سازمان های بین المللی نظیر تنوع زیستی، ایمنی زیستی و...
۳. الحاق ایران به کنوانسیون های جهانی و منطقه ای اسناد مرتبط
۴. مطالعه اساسنامه و ساختار سازمان های بین المللی و منطقه ای فعال در حوزه فناوری های زیستی
۵. بررسی اهمیت سازمان هادرتوسعه پایدار صنعت فناوری زیستی.
۶. مزایا و تبعات پیوستن ایران به سازمان های بین المللی و منطقه ای
۷. توضیح راهکارهای بین المللی برای مثال معاهده اروپایی حقوق بشر در رابطه با حریم خصوصی و اطلاعات شخصی، قوانین شورای پزشکی و حقوق بشر اروپا و قوانین کشورهای دیگر

منابع:

- 1- N.D. White, the Law of International Organization, Manchester University Press, 1996
- 2- Asif H.Oureshi, the World Trade Organization: Implementing International Trade Norms, Manchester University Press, 1996

مسئولیت مدنی در فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱) و (۲)

هدف: افزایش آگاهی دانشجویان در زمینه مقررات قانونی استفاده محصور از ارگانیسم و میکروارگانیسم های تغییر یافته به لحاظ ژنتیکی در زمینه تحقیق، تولید، خرید و فروش و رها سازی آگاهانه آنها به محیط زیست و مسئولیت های مربوطه.

سرفصل ها:

۱. تعریف مسئولیت مدنی
۲. مبانی مسئولیت مدنی
۳. نقض حقوق زیستی
۴. عناصر مسئولیت مدنی و نظریات مطروحه
۵. ضمانت های اجرایی حمایت از حقوق فناوری زیستی
۶. تفکیک مسئولیت مدنی از کیفری
۷. مبانی مسئولیت در مورد حقوق فناوری زیستی
۸. تبعات حقوقی و مسئولیت ناشی از تحقیقات، تولید و استفاده محصور از ارگانیسم های تغییر یافته به لحاظ ژنتیکی
۹. رها سازی ارگانیسم های تغییر یافته به لحاظ ژنتیکی در محیط زیست و مسئولیت مدنی ناشی از آن
۱۰. مسئولیت استفاده ایمن از فناوری های زیستی

منابع:

- ۱- بیوتکنولوژی نوین و ارزیابی خطر، مهناز مظاهری اسدی، نعمت اله خوانساری، انتشارات شعاع، ۱۳۸۳.
- ۲- فناوری زیستی مدرن و ایمنی زیستی، مهناز مظاهری، داوود حیات غیب، انتشارات موج سبز، ۱۳۸۳.
- ۳- ایمنی زیستی برای همه، مهناز مظاهری، انتشارات موج سبز، ۱۳۸۳.
- ۴- ایمنی زیستی در صنعت فناوری زیستی میکروبی، مهناز مظاهری و دیگران، موج سبز.
- ۵- مسئولیت مدنی- دکتر مهدی شهیدی.

حقوق کیفری فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۱
پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین مقررات جزایی و همچنین کاربرد مباحث جرم شناسی در حیطه فناوری زیستی.

سرفصل ها:

۱. تعریف جرم ر محوه فناوری های زیستی و ویژگی های آن
۲. حقوق جزا و تکنیک های نوین زیست پزشکی
۳. منابع حقوق کیفری فناوری های زیستی
۴. جرم انگاری و مباحث مربوط به نقض مقررات فناوری های زیستی
۵. طبقه بندی انواع جرایم فناوری های زیستی
۶. تشخیص نوع و تاثیر جرایم فناوری زیستی
۷. راه های پیشگیری یا جرم انگاری در زمینه فناوری زیستی
۸. مسئولیت مدنی و کیفری در فناوری های زیستی

منبع:

Brian Cain, Legal Aspects of Gene Technology, Sweet & Maxwell, 2002.

امنیت و فناوری های زیستی

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۱
پیش نیاز: ندارد

هدف: تبیین و بررسی حقوقی شیوه های علمی و عملی امنیت در حیطه فناوری زیستی.

سرفصل ها:

۱. تعریف امنیت در فضای فناوری زیستی
۲. تاثیر حقوق در ایجاد امنیت فناوری زیستی
۳. برخی خطرات تهدید کننده امنیت فناوری های زیستی
نظیر:

- تروریسم زیستی
- سرقت زیستی
- دستیابی به شخصیت افراد با استفاده از منابع ژنتیکی آنها
- انسان های سفارشی
- تغییر محیط زیستی افراد

منبع:

قرن بیوتکنولوژی، جرمی ریفکین، مترجم: حسین داوری، تهران، نشر کتاب

ب) سرفصل دروس اختیاری حقوق فناوری زیستی

فلسفه حقوق

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱)

هدف: آشنایی با سیاست های گوناگون و معضلات حقوقی فناوری های زیستی و همچنین فلسفه شکل گیری حقوق فناوری های زیستی.

سرفصل ها:

۱. پیدایش و توسعه فناوری های زیستی
۲. ماهیت حقوق فناوری های زیستی (قراردادی، اکتسابی، ذاتی)
۳. مبانی حقوق فناوری زیستی و ارتباط آن با مبانی حقوق سایر فناوری های نوین
۴. منابع حقوق فناوری زیستی
۵. فلسفه حقوقی خطر و ارزیابی آن در فناوری زیستی
۶. تبیین سیاست های مختلف نظیر پیشگیرانه، احتیاطی، جبرانی

منبع:

Value-laden Risk Assessment And Biotechnology Regulation In Canada, A Thesis Submitted for the Degree of MA in the department of Philosophy , Rana Ahmad,2003.

فناوري هاي زیستی و حقوق بشر

نوع واحد: نظري

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوري هاي زیستی (۱)

هدف: ارتقاء آگاهی دانشجویان در زمینه حقوق، مقررات و مبانی حقوق بشر و فناوری های زیستی

سرفصل ها :

۱. مفاهیم حقوق بشر و فناوری های زیستی
۲. تئوری های اخلاقی در زمینه حقوق فناوري هاي زیستی
۳. مبانی حقوق بشر
۴. وجوه اختلاف و اشتراك حقوق بشر با حمایت های حقوقی از فناوری های زیستی
۵. ثبت اشكال حیاتي و حقوق بشر
۶. نقشه ژنتیکی یا ژنوم انسانی و مساله حقوق بشر
۷. تبعیض نژادي و حقوق بشر
۸. محرمانگی و حقوق بشر

منبع:

Human Rights Issues Related to the Patenting of Human Biological Material, Barbara Von Tigerstrom, 2001.

داوری بین المللی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: اسناد و سازمان های فناوری های زیستی
حقوق فناوری های زیستی (۱)

هدف: بررسی موضوع حل و فصل اختلافات در عرصه بین المللی با تاکید ویژه بر روش های موجود در خصوص فناوری های زیستی.

سرفصلها:

۱. مفهوم داوری
۲. روش های حل و فصل اختلافات بین المللی.
۳. آیین دادرسی داوری.
۴. داوری نامه و نکات اساسی آن.
۵. اختیارات و وظایف داوران.
۶. داوری در سازمان جهانی مالکیت فکری و سازمان جهانی تجارت.
۷. اجرای احکام داوری.

منابع:

- ۱- داوری- دکتر مرتضی کلانتریان- انتشارات یلدا.
- ۲- حقوق بین الملل و داوری بین المللی- دکتر سید حسین صفایی- نشر میزان.

حقوق رقابت (ضد تراست)

نوع واحد: نظري
تعداد واحد: ۲
پیش نیاز: ندارد

هدف: ارتقاء توانمندی دانشجویان در موضوعات مرتبط با فرایند رقابت تجاری نظیر: رقابت سالم - تراست - رقابت غیر منصفانه - انحصارات.

سرفصل ها:

۱. تاریخچه و تعاریف
۲. ضرورت رقابت سالم در فعالیت های تجاری داخلی و بین المللی
۳. مفهوم رقابت (ضد تراست)
۴. حمایت در برابر رقابت غیر منصفانه
۵. ممنوعیت ایجاد انحصار و سوء استفاده از موقعیت برتر
۶. مروری بر قوانین داخلی و بین المللی

منابع:

- ۱- Friedrich-Karl Beier & G Erhard Schricher Ceds, From GATT to TRIPS , IIC Publication ,1996
- 2- Valentine Korah, Patents & Antitrust, (1997) I.P.Q, No .4, 395
- 3- Mario Franzosi, the Legal Protection Industrial Designs: Unfair Competition as a Basis of Protection (1990)

حقوق روش های نوین زیست پزشکی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱)

هدف: تجزیه و تحلیل حقوق و مقررات مربوط به مباحثی نظیر پیوند اعضا، سلولهای بنیادی، فناوری های باز پروری، ژن درمانی، لقاح مصنوعی، مسئولیت پزشک، شبیه سازی، قوانین موجود و خلاء های قانونی.

سرفصل ها:

۱. تکنیک های نوین زیست پزشکی
۲. ایدز و سایر بیماری های جدید
۳. مسئولیت کیفری ناشی از روش های نوین زیست پزشکی
۴. مسئولیت مدنی ناشی از روش های نوین زیست پزشکی
۵. قتل ترحم آمیز
۶. باروری مصنوعی و مسائل حقوقی آن
۷. اجاره رحم و مسائل حقوقی آن

منابع:

- ۲- تلقیح مصنوعی، محسن حرم پناهی، مجله نامه مفید
- ۳- المسائل المستحدثة، ج ۱، التلقیح الصناعی، سید محمد صادق روحانی
- ۴- تلقیح مصنوعی انسان، مرحوم دکتر مهدی شهیدی، مجله حقوقی دادگستری، مرداد ۱۳۴۵.
- ۵- جنبه های حقوقی و اخلاقی استفاده از سلول های بنیادی، محمد راسخ، فصلنامه پژوهشکده ابن سینا، ۱۳۸۶

حقوق خانواده و فناوری زیستی

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: حقوق فناوری های زیستی (۱) و (۳)

هدف: بررسی موضوعات خانوادگی و اصطکاک آنها با موارد زیست فناوری جدید

سرفصل ها:

۱. تاریخچه و تعاریف
۲. ازدواج و استفاده از آزمایشات ژنتیکی
۳. اثبات نسب و روش های نوین زیست پزشکی
۴. موارد فسخ نکاح، نقشه ژنتیکی و مسائل حقوقی آن
۵. محرمانگی در حوزه خانواده

